

DATOS IDENTIFICATIVOS

Introdución á enfermaría clínica

Materia	Introdución á enfermaría clínica			
Código	O51G140V01201			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros			
Profesorado	Cerradelo Lama, Jaime Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	O propósito desta materia é capacitar ao alumnado para identificar as alteracións da saúde das persoas, así coma no coñecemento de procedementos enfermeiros.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.

C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os cuidados integrais de enfermaría.
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber as principais causas do enfermar humano (etioloxía) e os mecanismos polos que estes actúan de forma nociva (patoxenia)	A1		C9	D1
	A2		C13	D2
	A3		C28	D4
	A4		C29	D9
Ser capaz de identificar os principais síntomas que se asocian á enfermidade e os signos que se detectan ao realizar a exploración física do paciente (semioloxía)	A2	B1	C9	D1
	A3	B3	C13	D2
	A5	B6	C28	D9
		B17	C29	
Ser capaz de aplicar as principais técnicas diagnósticas e as normas de actuación de enfermaría en cada unha delas	A2	B2	C2	D1
	A4	B6	C13	D4
	A5	B9	C18	D5
		B14	C28	D6
		B15	C29	D7
		B16		D8
		B17		
	B18			
Ser capaz de utilizar adecuadamente os produtos sanitarios	A4	B12	C2	D3
				D7
				D10
				D11
Ser capaz de identificar as enfermidades producidas por axentes físicos	A5		C9	D1
			C28	D7
			C29	

Contidos

Tema

Introdución á fisiopatoloxía.

- Valoración de signos e síntomas de enfermidade:
- Monitorización dos signos vitais
- Dor
- Monitorización respiratoria: disnea, tose, cianose ...
- Hemorraxias
- Manexo da náusea, manexo do vómito.
- Diarrea, estreñimento e malabsorción
- Ictericia
- Anomalías na función renal, anomalías no volume de ouriños, hematuria, piuria
- Hipoglicemia e hiperglicemia, cetoacidose e estado hiperosmolar
- Tratamento da febre, hipertermia e hipotermia
- Alteración da consciencia. Síncope, avaliación, monitorización
- Fracturas (tipos) e traumatismos (craneal, de medula espinal e pescozo, torácico, abdominal e facial)
- Radioloxía: técnicas e métodos complementarios de diagnose:
Funcionamiento dun servizo de Radioloxía. Os raios X. Propiedades. Tipos de radiacións
Técnicas que utilizan radiacións ionizantes: Radioloxía convencional. TAC
Técnicas que non utilizan radiacións ionizantes: Ecografía. ECO Doppler, Resonancia magnética
Atención de Enfermería, procedementos relacionados e información ao paciente en: contrastes. reaccións adversas
Preparación do paciente para as distintas exploracións radiolóxicas: dixestivas, urinarias, mama, músculo-esquelético, etc ...
Normas xerais en radioloxía intervencionista: anxiografías, nefrostomía percutánea
Contraste e protección radiolóxica.

Procedementos de enfermaría nas manifestacións patolóxicas. (Uso e indicacións de produtos sanitarios).

- Coidados enfermeiros, incorporando linguaxe e metodoloxía enfermeira (NNN)
- Coidados de enfermaría ao ingreso: Documentación (valoración, rexistros: gráficas, escalas, ...)
 - Obtención, manipulación e transporte de mostras: sangue (Flebotomía: arterial, venosa) e Mostra de sangue capilar), feces , esputos, PAAF e biopsias
 - Sondaxe vesical, sondaxe gastrointestinal e coidados
 - Punción intravenosa. Coidados
 - Administración de medicación: diferentes vías (tópica, inhalatoria, rectal, oral e parenteral). Mantoux.
 - Vendaxes: xeneralidades, material, tipos, funcións, complicacións, coidados
 - Axuda na exploración: Preparación probas diagnósticas e/ou terapéuticas (Punción lumbar, paracentese, artrocentese, pericardiocentese e toracocentese).
 - Termoterapia: Aplicación de calor ou frío ...
 - Transporte: dentro da instalación e Transporte: entre instalacións.
 - Axuda co autocuidado e coidados paciente encamado: Baño, Cambio de posición,..
 - Coidados post-mortem.

Soporte vital Básico e avanzado.

- A asistencia prehospitalaria urxente. Ambulancias paramédicas, transporte aéreo e preparación do paciente. Respiradores de transporte. Material de monitorización e transporte.
- Urxencias. Definición. Triaxe, clasificación e procedementos.
- Interpretación ECG. Arritmias cardíacas de atención urxente. Monitorización.
- Primeiros auxilios. RCP.
- Afogamento.
- Lesións por electricidade.
- Inxestión de cáusticos.
- Inhalación de gases tóxicos.
- Queimaduras.
- Conxelacións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	16	15	31
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2

Presentación	1	10	11
Lección maxistral	25	39	64
Exame de preguntas obxectivas	4	36	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Seminario/obradoiro: Actividades teórico-prácticas enfocadas ao traballo sobre procedementos específicos, que permiten complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Eventos científicos	Conferencias, congresos, xornadas, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Levarase a cabo de maneira grupal.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre procedementos enfermeiros, nos que o alumnado adquirirá habilidades prácticas baseadas na evidencia
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Seminario	Asistencia obrigatoria ao 90% das horas de seminarios e participación nas diferentes actividades que se realicen. Valoraranse os coñecementos e as habilidades prácticas dos distintos procedementos enfermeiros traballados nos distintos seminarios, así como as habilidades de organización e planificación previa dunha simulación práctica. Realizarase a valoración mediante unha proba teórico-práctica no aula de simulación. Tamén se avaliará o manexo da linguaxe NANDA/NOC/NIC. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Datos de avaliación: páx web	40	B1 B2 B3 B17 B18	C2 C13 C29	D1 D2 D4 D6 D7 D10 D11		
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliación das competencias adquiridas. Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, donde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Imprescindible superar cada parte de avaliación da materia para poder facer media. Data de avaliación: páx web	60	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6 B9 B12 B14 B15 B16	C2 C9 C13 C18 C28 C29	D3 D5 D8 D9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Enlace datos de avaliación: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/alumnado/exames-grao>

Avaliación para a modalidades SEMINARIOS "NON Presencial":

A esta modalidade poderán acollerse aquelas/os alumnas/os que por causas xustificadas non lles sexa posible asistir con regularidade (mais do 90%) aos seminarios, para o que deberán ao inicio da materia comunicarlle ao profesorado por escrito, que non van asistir aos seminarios e a causa debidamente xustificada que o impida. Tamén aquelas/os alumnas/os

que por diferentes causas, sempre xustificadas, aínda asistindo a algun seminario, non alcancen a asistencia do 90%. En ambos casos pasarán á modalidade non presencial.

Criterios de avaliación para a modalidade "non presencial"

1. Proba teórico-práctica na aula de simulación de todos os procedementos dados no aula durante o curso. Tamén se avaliará o manexo da linguaxe NANDA/NOC/NIC (40%). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10.

2. Exame de preguntas obxectivas: Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, onde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10.

Para superar a totalidade da materia será indispensable ter superada cada unha das partes. O suspenso dalgunha parte, suporá a non superación da materia.

2ª Edición ordinaria.

Os criterios para esta avaliación serán os mesmos que na 1ª edición ordinaria.

O alumnado examinarase da parte que non supere na 1ª edición, o tipo de proba será o mesmo.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA.

CRITERIO DE AVALIACIÓN:

1. Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, onde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

2. Proba práctica na aula de simulación. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 40%.

Imprescindible superar cada parte de avaliación da materia para poder facer media.

Outros comentarios

- As datas oficiais de exame marcadas para esta materia, nas dúas edicións correspondentes, poderán consultarse na páxina web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> , así como no taboleiro de anuncios do centro.
- 1ª edición:
- 2ª edición:
- Convocatoria fin de carreira:
- Utilizarase a plataforma Faitic da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o que será necesario, que ao inicio do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gloria Bulechek Howard Butcher Joanne M. Dochterman Cheryl Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª, Elsevier ESPAÑA, 2013

Meridean Maas; Marion Johnson; S. Moorhead, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC)**, 5ª, Elsevier ESPAÑA, 2013

NNNConsult, Elsevier España,

Javier Morillo Rodríguez and David Fernández Ayuso, **Enfermería clínica II . Cuidados críticos y especialidades médico-quirúrgicas**, 1ª, Elsevier España, 2016

Perry, A.G; Potter, P, **Guía Mosby de Técnicas y Procedimientos Básicos**, 7ª, Elsevier España, 2011

Index de enfermería (digital),

Enfermería global (global),

Enfermería Clínica,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Seminario/Obradoiro: Realizaranse a través do Campus Remoto (asistencia obrigatoria) ou telematicamente a través do Faitic.

Estudo de casos, análises diagnósticos, aprendizaxe baseada en problemasv (Faitic).

Actividades introdutorias: actividades encamiñadas a tomar contacto e a presentación da materia.

Lección maxistral: a través do Campus Remoto da UVigo ou telematicamente a través do Faitic.

Presentación: A/o estudante, de maneira individual/grupal elabora un documento sobre a temática da materia (.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención é por vía email. Faráanse as titorías personalizadas de xeito virtual a través da aula virtual e baixo previa petición.

* Contidos: Non varían

* Bibliografía: Non varía

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame final oral (aula virtual) ou escrito non presencial (ben a través cuestionarios, exercicios do Faitic e/ou ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado).

1. Proba tipo test de preguntas obxectivas: Farase de forma virtual a través da ferramenta de xestión da aprendizaxe Moodle. Preguntas tipo test con 3-4 alternativas de resposta e só una delas será a correcta. Será necesario obter o 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). As preguntas non contestadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

2. Seminario (30%):

2.1. Resolución dun exercicio a través de Faitic/Moodle, relacionado cos seminarios, no que se demostrará o manexo da taxonomía NANDA- NOC- NIC. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 10%.

2.2. Proba oral a través do Campus Remoto, sobre os procedementos enfermeiros traballados nos seminarios. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 20%

Para facer media cos outros apartados da avaliación terá que obter polo menos 5 puntos sobre 10 en cada unha das probas de avaliación dos seminarios.

3. Presentación: traballos grupais realizados en liña. Devandito exercicio entregárase en tempo e forma na plataforma Tema no apartado de exercicios en formato PDF. Para facer media cos outros apartados da avaliación, terá que obter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 10%.

Imprescindible superar cada unha destas partes para aprobar a materia.

2ª EDICIÓN ORDINARIA

As probas finais da segunda edición ordinaria serán "non presenciais" no caso de que persistan as medidas excepcionais. Mantense o mesmo deseño das probas da primeira edición ordinaria adaptadas pola situación excepcional utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame tipo test non presencial, exercicios en Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

A avaliación farase da seguinte maneira:

- A/o alumna/o que non teña superada na 1ª edición ordinaria a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas tipo test do mesmo deseño da 1ª edición. Será necesario obter o 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). As preguntas non contestadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

- A/o alumna/ou que non superase a avaliación dos seminarios, deberá facer a proba/s non superadas na 1ª edición ordinaria. O deseño das probas será o mesmo da 1ª edición.

Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10 na proba/s. Tamén se manterá a ponderación.

Presentación: Deberá ter presentado en tempo e forma o traballo na data sinalada no cuadrimestre na plataforma faitic no apartado de exercicios.

IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE PARA APROBAR A MATERIA
